

el divà al pati | JOAN GIBERT (\*)

## Avantguarda adolescent

La majoria de símptomes dels adolescents s'expressen en acte, per l'emergència de la pulsio i per la gran dificultat que tenen els joves de posar en paraules els malestans

Hi ha una certa tendència a pensar que la pubertat i l'adolescència són com una plaga difícil de combatre. Tots els qui tenen tracte directe amb adolescents, saben com en són de complicats, inaccessibles i imprevisibles. Ho saben les mares i pares, els mestres i professors, els educadors i monitors d'esplai, els entrenadors, els conductors d'autobús escolar i tots aquells que regenten els locals d'oci que freqüenten.

Tanmateix, hi ha una certa inèrcia a considerar la pubertat i l'adolescència com un mal passatger que es curarà amb el temps. No falta tampoc qui pensa que els adolescents d'avui no es diferencien substancialment dels d'èpoques passades, ni en les seves maneres de pensar, ni en les de fer, ni en les d'actuar.

D'entrada us he de dir que, des de la psicoanàlisi, sostenim que l'adolescència no és cap patologia que hagi de ser tractada com una malaltia. Més aviat convidem a pensar-la com una avantguarda que ens ofereix una lectura privilegiada dels signes d'època.

Què vull dir amb això? Ni més ni menys que cada època té característiques que la defineixen i marquen que la identifiquen. Quins són els signes de l'època actual?

Tots sabem que la nostra època es caracteritza per una promoció descarada de l'individualisme i del consum. El discurs actual és: ves a la teva, fes el que et plagui, i, sobretot, gasta, gasta i gasta. La població jove rep el missatge, se'l fa seu i, després ens queixem i els fem culpables dels mals del món.

Tots sabem que, avui en dia, això de renunciar a la satisfacció immediata no està de moda. Allò que potser no resulta tan evident és que la condició necessària per entrar en el vincle social, i per accedir a un saber que vagi una mica més enllà del propi nas, és, tot just, l'ajornament d'aquesta satisfacció immediata.

A ningú se li escapa que la pubertat és una etapa extraordinària-



Hi ha qui pensa que els adolescents d'avui no es diferencien substancialment dels d'èpoques passades, ni en les maneres de pensar, de fer i d'actuar.

ment conflictiva en la qual és freqüent observar sortides de to i conductes de risc que no són sinó males respostes –símptomes improductius– a un malestar que no els deixa viure.

Aquestes respostes inconvenients es reflecteixen en una àmplia gamma: saltar classes, insultar, portar la contrària, plegar-se de braços, iniciació al món de les drogues, amistats perilloses, rebuig de l'estudi, pràctiques sexuals de risc, motos, sortides de nit, alcohol, juguesques, bogeries i un llarg etcètera.

La majoria de símptomes dels adolescents s'expressen en acte, per l'emergència de la pulsio i per la gran dificultat que tenen a posar en paraules els seus malestans. Ni elles ni ells saben allò que els passa.

En una jornada clínica recent vam tenir ocasió de verificar com la psicoanàlisi, quan hi ha adolescents disposats a posar paraules als

seus malestans, esdevé un recurs de primer ordre per ajudar-los a trobar bones respostes –símptomes practicables– que els permetin gaudir de la vida «a la bona manera».

Abandonar les conductes de risc i les sortides de to constitueixen un pas necessari per entrar en el vincle social. Deixar en segon terme el consum forassenyat esdevé un pas imprescindible per descobrir que la vida ens procura també plaers de baix cost: una posta de sol, una mirada, una lectura, una bona companyia.

En la mesura que compartim època, això que és convenient per a ells també ho és per a nosaltres. Cal saber que no existeixen respostes universals. A falta d'una resposta prefabricada, *prêt-à-porter*, cadascú ha d'inventar la seva. / (\*)  
jgiberts@copc.es



opinió | DOLORS PALMA

## Hostatges mediàtics

La qualitat actual de la major part de la programació televisiva és un tema a bastament tractat. Deixar-ne de parlar, però, pot deixar un marge massa ampli a aquells professionals o responsables que tinguin certa facilitat per perdre el nord.

Possiblement siguin molts els programes que caldria revisar, un per un. I de ben segur que pocs aconseguirien sobreviure a certs criteris que valoressin els continguts, l'ètica, la creativitat, els objectius o la professionalitat. Malauradament, avui dia el panorama televisiu sembla una mena de mercat de mercenaris cotitzats segons criteris d'audiència. I així es cau en el parany d'acceptar projectes de baix cost i còmodes que només serveixen per mantenir masses poc crítiques enganxades al canal i que no busquen altra cosa que audiència a través de l'escàndol morbós o la riota fàcil.

Estarem d'acord, doncs, que es podria parlar de molts. Però, per allò de mirar-se primer la biga de l'ull propi, potser valdria la pena començar per algun de la televisió pública catalana, «la nostra». I, portant al límit l'atreviment, es podria escollir un dels que mantenen més audiència, alhora que desperta més passions contraposades: *Polònia*.

Són molts els que argumenten que es tracta simplement d'un programa d'entreteniment i d'humor, amb un esperit crític envers el món polític. D'altres opinen que contribueix a divulgar una imatge completament distorsionada d'alguns personatges, com és l'exemple d'un dictador que acaba resultant un entranyable vell que repapieja explicant simpàtiques batalletes juvenils, alhora que es busca la complicitat de l'espectador a través de la ridiculització reiterada dels personatges públics actuals.

### ● La programació televisiva està marcada per l'audiència.

Potser caldria tenir molt present que la majoria d'espectadors d'aquest programa no poden interpretar molts dels gags relacionats amb la nostra història, senzillament perquè no han viscut aquella època i perquè la majoria no ha tingut oportunitat o inquietud per conèixer-la. Està comprovat que molts d'ells només coneixen aquests personatges a través dels imitadors que els caracteritzen. Així, doncs, la gran majoria rep una informació sense perspectiva on un dictador és considerat un vell afable, un rei és introduït com el personatge més cordial, simpàtic i planer del plató mentre que la resta de polítics són vistos com un grapat d'inútils sense més ideals ni objectius que ocupar càrrecs, omplir-se les butxaques i mentir. Cert és que, ens agradi o no, la programació televisiva està marcada per l'audiència, la qual cosa, cal recordar-ho, no és garantia de qualitat. Segons les estadístiques, els projectes que assoleixen més audiència són sempre els programes porqueria. És clar que potser sigui el cas que ens ocupa una excepció. També hi ha qui defensa que és una sana demostració de llibertat d'expressió. Bé, en aquest punt cadascú pot tenir límits diferents però sembla raonable afirmar que l'exercici públic de la llibertat d'expressió no pot tenir com a únic objectiu la degradació continuada de les persones o de les institucions. Es digui el que es digui, en un món en què la gent s'informa a través dels mitjans audiovisuals, la repercussió i l'impacte que causa un programa televisiu en horari de *prime time* no es pot combatre. No hi ha cap polític que pugui lluitar contra la imatge que es doni d'ell a través d'aquest mitjà. Els que produeixen aquests programes ho saben. Els periodistes ho saben. I, malauradament, també ho saben els polítics, que, hostatges dels mitjans de comunicació, cada vegada necessiten dedicar més temps a minimitzar els atacs mediàtics que a treballar pel país.



opinió | JOSEP MARIA LOSTE

## Indigència política

El gran drama de Catalunya, la metastasi del nostre país, és la manca generalitzada de cultura política: la indigència política està arribant al clímax. La ciutadania no n'és conscient, però això és la causa primordial de la crisi estructural de la societat catalana actual. La tragèdia de la Catalunya del segle XXI és que vivim en una plutocràcia (teledirigida des de fora), perquè democràcia vol dir sobirania popular i control polític. D'aquesta manera, a casa nostra no existeix –no s'escolta– un veritable debat ideològic aprofundit i, el que és pitjor, la majoria dels grans mitjans, principalment els audiovisuals, estan al servei del postmodernisme oligàrquic i de la banalització de l'existència humana. Un exemple d'aquesta

anòmala situació la tenim en la MAT. Encara, a hores d'ara, no s'ha contestat la pregunta clau, després de tantes riudes de manipulació dura i pura. És realment necessària aquesta faraònica infraestructura elèctrica?

D'altra banda, la situació social de Catalunya és, eminentment, feble i precària. El model socioeconòmic, liderat pels sectors inflacionistes que comencen a fer figa, no aposta ni per la qualitat ni per la investigació. De fet, el moment actual és una mica comparable amb la línia que descrivia l'excel·lent escriptor i periodista ganxó Agustí Calvet, *Gaziel*, quan escrivia: «Ho aguantaré tot si guanyo alguna cosa». Aquesta nefasta filosofia ens aboca al desastre, ja que la indigència política és letal.